

Obsah

---

1. Měření v technické a zemědělské praxi	5
1.1 Význam měření	5
1.2 Měření veličin	6
1.2.1 Příprava měření	6
1.2.2 Chyby měření	7
1.3 Vyhodnocení naměřených veličin	9
2. Technické materiály	11
2.1 Základní vlastnosti konstrukčních materiálů	11
2.1.1 Mechanické vlastnosti	11
2.1.2 Technologické vlastnosti	12
2.1.3 Mechanické zkoušky kovů	12
2.1.4 Mez únavy materiálu	14
2.1.5 Zkoušky vrubové houževnatosti	16
2.1.6 Zkoušky tvrdosti	16
2.1.7 Technologické vlastnosti a jejich zkoušení	19
2.2 Technické železo	21
2.2.1 Ocel	22
2.2.2 Výroba oceli	22
2.2.3 Oceli uhlíkové	23
2.2.4 Oceli slitinové	23
2.2.5 Tváření ocelí	24
2.2.6 Tepelné zpracování ocelí	24
2.2.7 Chemicko - tepelné zpracování	28
2.2.8 Nástrojové materiály	30
2.2.9 Slitiny železa na odlitky	31
2.3. Litiny	32
2.3.1 Šedá litina	32
2.3.2 Tvárná litina	32
2.3.3 Bílá litina	32
2.3.4 Temperovaná litina	33
2.4 Značení technických materiálů na bázi železa	34
2.4.1 Značení ocelí	34
2.4.2 Označování slitin železa na odlitky	35
2.5 Neželezné kovy	36
2.5.1 Olovo	36

2.5.2 Zinek	36
2.5.3 Hliník	36
2.5.4 Měď	37
2.5.5 Cín	37
2.5.6 Slitiny neželezných kovů	37
2.6 Koroze kovů	41
2.6.1 Koroze chemická	42
2.6.2 Koroze elektrochemická	42
2.6.3 Atmosférická koroze	44
2.6.4 Koroze bludnými proudy	45
2.6.5 Strukturní koroze	46
2.6.6 Ochrana proti korozi	46
2.6.7 Elektrochemická úprava povrchu	49
2.6.8 Kovové ochranné povlaky	49
2.6.9 Nekovové ochranné povlaky a vrstvy	52
3. Hydraulická doprava	57
3.1 Význam hydraulické dopravy v zemědělství	57
3.2 Základní fyzikální veličiny a jednotky	57
3.3 Proudění tekutin	58
3.4 Provedení čerpadel	63
3.4.1 Čerpadla s přímou přeměnou mechanické práce na polohovou energii čerpané kapaliny	63
3.4.2 Čerpadla s nepřímou přeměnou mechanické práce na polohovou energii kapaliny (hydrodynamická)	71
3.4.3 Čerpadla proudová	72
4 Pneumatická doprava zemědělských materiálů	74
4.1 Význam pneumatické dopravy v zemědělství	74
4.2 Hlavní veličiny	74
4.2.1 Chování částice ve svislé potrubí	74
4.2.2 Chování částic ve vodorovném potrubí	76
4.2.3 Technické a ekonomické parametry pneumatické dopravy	76
4.3 Ventilátory	77
4.3.1 Axiální ventilátory	77
4.3.2 Radiální ventilátory	78
4.4 Rozdělení pneumatických dopravníků	78
5 Termomechanika	81
5.1 Hlavní pojmy a veličiny	81
5.1.1 Teplota	81

5.1.2 Teplotní roztažnost	82
5.1.3 Teplo	82
5.1.4 Šíření tepla	83
5.2 Termodynamika.....	84
5.2.1 Přeměna tepla v mechanickou práci - Carnotův cyklus	87
5.2.2 Fázové přeměny	88
5.3.1. Vlhkost vzduchu	90
6. Elektrické stroje a zařízení.....	91
6.1 Význam elektrických strojů a zařízení v zemědělství	91
6.2 Hlavní veličiny	91
6.2.1 Střídavý elektrický proud.....	92
6.2.3 Rozdělení rozvodných soustav	94
6.2.4 Elektroinstalační materiál a přístroje	95
6.3 Indukční stroje.....	98
6.3.2 Trojfázový indukční motor s kotvou nakrátko.....	99
6.3.3 Vznik točivého magnetického pole.....	100
6.3.4 Synchronní otáčky.....	100
6.3.5 Otáčky motoru a skluz	101
6.3.6 Momentová charakteristika.....	101
6.3.7 Jednofázový indukční motor.....	105
6.4 Jednofázový sériový motor.....	106
7. Pružnost a pevnost	107
7.1 Vnitřní síly v tělesech a napětí	107
7.1.1 Dovolené napětí	108
7.2 Zatížení tahem	108
7.3 Zatížení tlakem	110
7.4 Namáhání stříhem	110
7.5 Namáhání krutem	111
7.6 Namáhání ohybem.....	112
8. Traktory	113
8.1 Volba traktoru	113
8.2 Výrobci traktorů	115
8.3 Vybavenost zemědělství traktory	116
8.4 Rozdělení traktorů	118
9. Motory	119
9.1 Rozdělení motorů	119
9.2 Základní části motoru.....	121

9.2.1 Blok motoru a kliková skříň	121
9.2.2 Hlava válců	124
9.2.3 Sací a výfukové potrubí, tlumič výfuku.....	126
9.2.4 Klikové ústrojí	127
9.2.5 Rozvodové ústrojí.....	136
9.3 Chladící soustava motoru.....	144
9.4 Mazání motoru	148
9.4.1 Provedení mazacích souprav	148
9.4.2 Motorové oleje.....	151
9.5 Sací a výfukové potrubí	153
9.5.1 Sací potrubí.....	153
9.5.2 Čističe vzduchu	154
9.5.3 Výfukové potrubí.....	156
9.6 Pracovní oběhy pístových motorů s vnitřním spalováním	158
9.6.1 Průběh oběhu v motoru	158
9.6.2 Pracovní chod čtyřdobého motoru.....	159
9.6.3 Pracovní oběh dvoudobého motoru	160
9.7 Účinnost spalovacího motoru	162
9.8. Palivová soustava spalovacích motorů	163
9.8.1 Dopravní palivová čerpadla.....	163
9.8.2 Čističe paliva	164
9.8.3 Karburátory - motory zážehové	166
9.8.4 Směšovače pro plynná paliva	171
9.8.5 Vstřikování benzinu.....	172
9.8.6 Vstřikovací čerpadla - motory vznětové.....	173
10. Paliva	185
10.1 Kapalná paliva.....	185
10.1.1 Benzin.....	185
10.1.2 Motorová nafta	187
11. Zkoušení a hodnocení spalovacích motorů	191
11.1 Rozsah a účel zkoušek	191
11.2 Zkušební testy OECD	194
11.3 Průběh točivého momentu a výkonu.....	195
12. Zhodnocení dvoudobých motorů.....	197
13. Trendy rozvoje pístových spalovacích motorů.....	198
14. Vývojové směry rozvoje traktorů	201
Literatura.....	209